

- Debatten skruvas upp
sid 3-4
- Följer vi konventionen?
sid 4
- Brassbarn på kö
sid 6-7

Kultur Nr 6 Dec 2003

SMÖCKKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMOK

- Fantasy blir rumsren
sid 20-21
- SMOK på offensiven
sid 21
- Är slutet nära?
sid 22

LEDAREN

"Dagen skall åter ny, stiga ur rosig sky"

Dessa tröstens ord från vår stämmningsbringande Lucia klingar nu som mest i musik- och kulturskolorna och mellan de flesta aulavägar. Och visst behöver vi bli tröstade av vår Lucia som varje år kommer så lägligt vid tidpunkten för kommunernas budgetplanering.

Detta är då "skuggorna ruva" på många håll. I flera kommuner är budgetfrågorna särskilt utmanande i år med ett antal nedläggningshotade musik- och kulturskolor. Kungälv går i spetsen och står vid sitt ord att lägga ned, trots massiva protester från kommuninvånarna.

Vi får se om också Kungälv kommun erbjuder sina musiklärare att bli parkeringsvakter, så gör man nämligen i Norge som vi berättar om lite längre fram i tidningen. I och för sig kanske det här med trafikområdet ligger bra till för musikpedagoger, vi porträtterar nämligen en ung operasångerska i Stockholm som nu tagit anställning vid Stockholms Lokaltrafik som busschaufför då sångjobben ju inte precis står som spön i backen.

Och Barnkonventionen har blivit "fortis". Den fyller 14 år nu i november.

Mogen nog för en prövning? SMoK planerar att pröva konventionen på de kommuner som lägger ned sina musik- och kulturskolor.

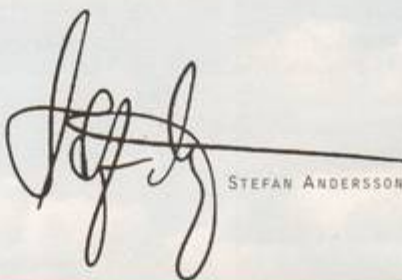
Men Lucias tröstesång behövs också i fler sammanhang.

Hon och hennes tärnors skridande intåg odlas och förfinas nog mest som skådespel genom vår musiktradition från förskolan till högskolan. Men nu kan också den vara hotad, åtminstone som välklingande upplevelse.

Barn och ungdomskörförbundet UngiKör larmar om alltmer hesa och skrikiga barnröster. Om detta fenomen handlade deras seminarium på Nybrokajen som samlade en stor skara intresserade.

Men... "Mörkret skall flykta snart, ur jordens dalar." Och det finns det många tända ljus som bekräftar, i detta julnummer av Smockan.

GOD JUL!

STEFAN ANDERSSON

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Det går som en lek	6-7	Lärare bär skolans kultur.....	19
Debatt.....	3	KMH slår rekord.....	8	Fantastiska Fantasy.....	20-21
Håller konventionen för prövning? ..	4	Medeltidens läroplan	9	Punktade förslag till Marita	21
Upp till kamp i Kungälv	5	Makeup som konst.....	10-11	Sjungande parkeringsvakt.....	23
		Stockholm storsatsar	12-13	Ordflåtan	25
		Storsamling i Älvsbyn.....	16-17	Porträttet	27

SMOCKAN

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR
Stefan Andersson, 0660-825 22
stefan.andersson@smok.se

PROJEKTLEDARE
Jan Dyllicki, 0660-26 61 05
jan.dyllicki@dau.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-26 61 31
johnny.altelind@dau.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER
Per Sjöberg
Stefan Andersson
Jan Hammarstedt
Lena Wahlgren
Dag Kraft
Gabriella M Tolsén
Olof Wigren
Eva Corlin
Joban Svendsen
Håkan Sandh
Max Thouris
OMSLAGSFOTO:
Stefan Andersson

SMOK
Sveriges
Musik-
och Kulturskoleråd

Kultursmockan utges av SMoK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd
Kultursmockan nästa nummer: v. 7.
Manusstopp för annonser: 26/1.

Tipsa Smockan!

Tel: 0660-825 22, 0708-66 03 04
Stefan Andersson

Snälla tomten...

- Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK -

En händelserik höst går över i budget 2004 och en sällsynt händelserik höst börjar gå mot sitt slut. Den debatt och den uppmärksamhet som varit kring musik- och kulturskolornas ekonomi och därmed dess vara eller icke vara, är fortfarande mycket intensiv på både ett nationellt och lokalt plan.

Vad som blir det slutgiltiga utfallet är, när jag skriver detta fortfarande oklart, men i början av december kommer budgeterna för 2004 att fastställas i våra kommuner, och därmed också musik- och kulturskolornas framtid.

Det är då vi ska hålla tummarna för att vi trots allt är utrustade med modiga lokalpolitiker som vågar lyfta fram en icke lagstadgad verksamhet och stå upp för de värden som kulturutövande har för barn och ungdomar.

0,2 procent av kommunernas budgetar är insatsen. Vinsten? Mer harmoniska och empatiska ungdomar, ett roligare samhälle fyllt av konserter och föreställningar av olika slag.

Den kommun som väljer bort musik- och kulturskolan väljer också bort en dimension av livet. En dimension som endast kan tillföras med hjälp av musiken, dansen, konsten etc.

Det borde inte finnas någon kommun som aspirerar på att tillhöra den korpsen!

Till sist en liten men naggande god önskelista till tomten som en hälsning från Sveriges samtliga musik- och kulturskolor genom SMoK:

- Snälla tomten ge oss modiga och förståndiga kommunalpolitiker i alla kommuner!

- Snälla tomten se till så att vår kulturminister Marita Ulvskog helt plötsligt upptäcker att det finns några miljoner över i kulturbudgeten för att stimulera och stödja utvecklingen av musik- och kulturskolorna. Om hon kunde hitta sådär en 80 miljoner kronor så skulle det kunna bli ett statsbidrag motsvarande 10% av lärarlönerna.

- Snälla tomten låt alla barn- och ungdomar tro på ett liv för musik- och kulturskolan i alla kommuner efter jul - allt annat är en svinaktig tanke!

GOD JUL tillönskas alla Smockanläsare!

Debattinlägg som upprörde!

I förra Smockan gav kommunpolitikern Lena Wahlgren (m), från Burlöv bland annat uttryck för sina åsikter kring musikskolans huvudmannaskap. Hon vill streta emot traditionen att kommunen ska bedriva verksamheten och istället lyfta fram studieförbunden som hon menar skulle kunna driva musikskola lika bra.

Det upprörde känslorna hos Jan Hammarstedt (s), politiker i Karlskoga med lång erfarenhet från det lokala- och kulturpolitiska perspektivet.

En nedlagd kulturskola är ett stort kommunalt misslyckande!

Kommunalpolitikern Lena Wahlgren blev "heligt förbannad" när hon läste Per Sjöbergs ledare, "Politiskt mod" i nr 4 av Smockan. Hennes inställning är klar; kommunen ska ägna sig enbart åt lagstadgad verksamhet och andra kan driva resten. Låt studieförbunden ta hand om kulturskolan, menar hon.

Det gör mig upprörd både i egenskap av fd nämndordförande, som förälder till barn som deltagit och deltar i Kulturskolans verksamhet men också som amatörmusiker under snart 55 år.

Jag vet av min egen och mina barns erfarenhet hur oerhört viktigt det är att få möta professionella lärare i musik, teater, konst dans etc. Det ger en stimulans i tillvaron och en livskvalitet med upp-

levelser och kreativitet som man bär med sig hela livet.

Man kan diskutera vad som är kommunens ansvar. Regeringsformen fastslår: "Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd skall vara grundläggande för den offentliga verksamheten." (mina understrykningar).

Vad är kulturell välfärd?

Jo det är just att få delta i skapande kulturverksamhet inom olika områden. Det är att få uppleva kvaliteten i verksamheten, att möta personer som har både musikalisk och pedagogisk utbildning inom området. Det är viktigt att man exempelvis inom musiken också får tillfälle att i olika grupper få spela tillsammans med andra och få

Jan Hammarstedt, Karlskoga. Foto: Bengt Björk

framföra sin musik inför andra. Just ensemblespelet är oerhört betydelsefullt för ungdomars utveckling.

Måste nu kommunen ha hand om detta? Att det är det offentligas ansvar framgår av regeringsformen. Lena Wahlgren tycker att studieförbunden ska ta över verksamheten.

Jag har erfarenhet av sådan verksamhet. Min uppfattning är klar: Ska vi få kvalificerade musiklärare måste vi också kunna garantera en anställning med lön som går att leva på. Det är inte alls säkert att ett studieförbund kan driva en kulturskola billigare än kommunen, och jag är definitivt övertygad om att man inte kan få samma bredd och kvaliteten i undervisningen som

DEBATT

Forts. fr. föreg. sida.
en kulturskola kan ge.

En väsentlig faktor i en kommuns kulturliv är att kulturskolans lärare kan engageras i amatörstöd och i uppdragsutbildning och att man därigenom kan få en mer omväxlande arbetssituation. Många vuxna väljer att mot full betalning delta i kulturskolans verksamhet inte minst i körsammanhang, framför allt för att man där får kvalificerad handledning. Kommunen har alltså flera anledningar att engagera sig. Ett rikt kulturliv höjer kommunens attraktionskraft och skapar livskvalitet. Det ger harmoniska ungdomar som fungerar i sociala sammanhang. Kommunen har ansvar för medborgarnas kulturella välfärd. En Kulturskola med bred verksamhet bidrar i allra högsta grad till denna välfärd. En nedlagt kulturskola är ett stort kommunalt misslyckande!

Låt oss - inte minst i svåra ekonomiska tider - se långsiktigt och se till helheten.

Låt de fina orden bli verklighet: "Kulturverksamheten bland barn och ungdomar skall prioriteras." Barn och ungdomar skall garanteras en mångsidig verksamhet i form av film, teater, bild, tillgång till böcker, musik, dans, idrotts- och friluftsliv."

Jan Hammarstedt
Karlskoga

Replik från Lena Wahlgren:

Bäste Jan Hammarstedt,

En nedlagd kommunal kulturskola är ett stort kommunalt misslyckande, säger Du. Det ter sig ganska uppenbart att vi har olika uppfattningar, det tillåter jag mig tycka. Ett kommunalt misslyckande är framförallt att inte hålla budget, sett med mina "politikerögon". Man måste lära sig som politiker att skilja på VAD- och HUR-frågor. HUR-frågor är ingenting jag som politiker vill lägga mig i. Hur en Musikskola ska drivas är egentligen en HUR-fråga. VAD

vill vi? Vi vill ha en musikskola. HUR ska den drivas? Kommunalt eller studieförbund?

Jag håller med Dig i allt Du säger om hur bra och viktigt det är med kultur både i form av teater, musik osv. Det är bra för ungdomarnas utveckling, jävligt är det det, absolut utan tvekan. Men det är det fler saker som är. T ex olika idrottsföreningar, såsom ridklubbar, hockey, fotboll osv. Eller du tar Dig friheten att "tycka" att just ditt gebit är så viktigt? Om det nu finns studieförbund som, mot din förmodan, skulle klara av att driva en musikskola varför inte låta dom göra det? Eller ska vi kommunalisera allt, fotboll och ridsport också kanske, när Du nu ändå är i gång och tycker? Sett ur mitt lilla "snäva" perspektiv anser jag att detta trots allt kan anses prioriterat - men som sagt - om detta råder uppenbarligen olika meningar.

Mvh
Lena Wahlgren

SMoK vill pröva Barnkonventionen - Överväger anmäla kommuner

- Text: Stefan Andersson -
SMoK planerar anmäla kommuner som lägger ned sina musik- och kulturskolor. Det är FN:s Barnkonvention man vill pröva. - Vi kommer sannolikt att anmäla de kommuner som nu lägger ned musik- och kulturskolan för att få saken prövad, säger Håkan Sandh, vice ordförande i SMoK.

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och i dag har nästan alla länder ratificerat den. Det innebär att man har bundit sig folkrättsligt till att förverkliga den. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990, som ett av de första länderna.

Barnkonventionen definierar vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i hela världen. Och barn är man i detta sammanhang om man är under 18 år.

- Sverige har skrivit på, och artikel 31 som säger att man skall tillhandahålla li-

ka möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet, är ju den artikel som direkt berör våra verksamheter. Kommuner som lägger ned musik- och kulturskolorna anser jag handlar i direkt motsatt riktning, säger Pierre Fahlström, styrelseledamot i Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK.

DEL AV FOLKRÄTTEN

Barnkonventionen är en del av den internationella folkrätten men kritik och påtryckningar är egentligen de enda sanktioner som finns att tillgå när ett land inte lever upp till det som står i barnkonventionen.

Till övervakning, att de stater som har godkänt konventionen också lever upp till den, finns det i Genève en FN-kommitté för barnets rättigheter dit alla konventionsstater med jämna mellanrum ska lämna en rapport.

- Barnkonventionens artikel 3 är en av huvudartiklarna. Där sägs bland annat att kommunen skall göra noggranna analyser innan beslut fattas som rör barn och ungdom. Alltså räcker det inte med

Blås i vad Du vill! Inget problem, vi har allt!
• Försäljning • Uthyrning • Service • Reparation
• Råntefri uppdelning • Återköpsgaranti • Instrumentförsäkring

Tillfälle!

Vi byter in din gamla sax för minst 4000:- vid köp av Luther Pro altsax, 15.995, eller Jupiter 2069 GL, 19.500:-.

Adress: Älvdalsvägen 29
669 30 Deje
E-post: mail@uffesblas.com

Tele: 0552-418 70
Fax: 0552-68 91 16
Hemsida: www.uffesblas.com

Pierre Fahlström, styrelseledamot i SMoK.
Foto: Dag Krafft.

att bara "känna av läget" i kommunen. Inga noggranna analyser är gjorda i Kungälv som nu definitivt beslutat om nedläggning eller i Karlsborg där också skolan är direkt hotad, som jag ser det, menar Fahlström.

- Jag ser en nedläggning som direkt motstridigt konventionen. Speciellt i små kommuner, typ Karlsborg, där är ju dessa frågor livsviktiga eftersom det inte finns någon annan barnkulturverksamhet där.

BARNOMBUDSMANNEN TVEKAR

I Sverige är det Barnombudsmannen BO, har som har regeringens uppdrag att kontrollera hur Barnkonventionen efterlevs. Barnombudsmannen lämnar också förslag till regeringen på ändringar i svensk lagstiftning och arbetar för att statliga myndigheter, kommuner och landsting ska använda barnkonventionen som en utgångspunkt i sitt arbete.

Lena Nyberg, Barnombudsman.

Lena Nyberg, Barnombudsmannen ser svårigheter i hur man juridiskt skulle hantera en anmälan av den här arten då det inte finns någonstans i Sverige att vända sig:

- Det finns ju ingen grundläggande lagstiftning om dessa frågor i Sverige och det kommunala självstyret är starkt så jag har svårt att se hur man skulle kunna pröva det rent juridiskt. Möjligen skulle man kunna undersöka om det går att ta det till Europadomstolen men det måste jag kolla med juristerna, säger Lena Nyberg som tillägger att hon i grunden delar SMOk:s syn på hur viktigt det är att barn har tillgång till kultur.

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Föräldrauppror i Kungälv

- Musikskolan läggs ned

- Text: Stefan Andersson -

Så är det då klubbat. Kungälvspolitikerna skrotar sin musikskola från och med årsskiftet. Det är Socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet som drivit fram beslutet trots massiva protester.

- Vi har beslutat att fullfölja det vi har sagt, säger kommunalrådet Leif Johansson (s) till Kungälv-Posten omedelbart efter det ödesdigra mötet.

Föräldraföreningens ordförande Sven Åke Hallgren är upprörd och uppgiven. Han har svårt att hitta orden när han tagit emot beslutet om nedläggningen:

- Jag blir så upprörd. Det är så lite pengar det handlar om i förhållande till hur mycket man får igen. Visst förstår vi att det är en kärvt situation för kommunerna men vi anser att Kungälv ändå är en välmående kommun som borde ha råd med musikskolan.

Skolan har två föräldraföreningar som under den här svåra tiden har gått samman för att på sitt sätt försöka påverka utvecklingen. Bland annat gjordes en större manifestation för att få komma till tals med politikerna.

Den främste företrädaren för s-blocket, kommunalrådet Leif Johansson satt i möte och ville inte komma ut och försvara beslutet inför föräldrarna. Däremot fick tre föräldrar och en lärare komma in och lägga fram sina åsikter för politikerna före det ödesdigra kommunstyrelsemötet, skriver Kungälvsposten.

FÖRBEREDER CODAN

- Det rör sig om väldigt många föräldrar som engagerar sig och som inför kommunstyrelsens möte samlades till den stora manifestationen, förklarar Maria Normell, Kungälv musikskolas ledare som nu kommer att söka sig från kommunen.

- Det hela är mycket trist. Skolan upphör från och med årsskiftet och jag förutsätter att många av oss går ut i arbetslöshet då vi ju är smala i vår utbildning.

Ett värdigt farväl ska de ändå bli:

- Vi har beslutat att göra en avslutningskonsert den 10 december. Det är viktigt att eleverna kan känna att de får göra en så bra avslutning som möjligt tillsammans med sina lärare. Det blir en konsert med våra ensembler, körer och solister, så många som möjligt ska vi försöka få med.

GER INTE UPP

Men föräldrarna ger sig inte, Sven-Åke Hallgren förklarar:

- Nu håller vi på med en namninsamling för att kräva en folkomröstning. Vi behöver 5 procent av de röstberättigade Kungälvborna, 1 250 namn, för att tvinga upp frågan igen. Namninsamlingen ska snart vara klar och då måste kommunfullmäktige ta upp frågan igen. Det borgerliga blocket ska också lägga fram ett nytt förslag som fullmäktige får ta ställning till.

Själv har Sven-Åke som förälder följt sina egna barn i musikskolan under många år: - Jag har sett hur mycket det ger dem, det är en sak, men i ett större perspektiv handlar det om hur man väljer att använda kommunens pengar. Det är viktigt hur man använder pengarna om det inte finns så mycket.

Sven-Åke Hallgren, föräldraföreningens ordförande, har redan samlat underskrifter från över tio procent av invånarna.

FÖRSTÅR INTE POLITIKERNA

- Vi har också pratat med Kulturdepartementet flera gånger och värdjat om hjälp men de kan ju inte gå in och ändra kommunala beslut, säger Sven-Åke.

- Jag blir också alldeles förvånad över att kommunen inte tar vara på den här kraften som finns hos oss föräldrar och utnyttjar oss. Istället sätter dom upp handen mitt framför näsan på oss, det förstår jag inte, avslutar Sven Åke Hallgren.

dom
sätter upp
handen mitt
framför näsan
på oss

”
Vi gör flera
hundra fram-
trädanden
varje år
”

vars tjänst till hälften upptas av att planera och koordinera alla konserter, föreställningar och olika andra upptåg skolan står för.

- Vi gör flera hundra framträdanden varje år. FU-sagan där de mindre barnen från brass-, och strålek framträder. Vi har kammarkonserter av riktigt hög klass, musikkafeer och fyra riktigt stora produktioner inklusive hela processen med Linköpings Lucia, en resa i adventstid som efter två veckors lussande runt om i bygden når sin kulmen i två föreställningar som brukar dra en publik på nära 1 000 personer vardera. Där samarbetar vi också med Barndiabetesfonden.

Under en av vårens höjdpunkter, Våröran, hyr skolan Linköpings konsertsal som ligger i direkt anslutning till musikskolan. Upp till 4 000 barn inbjuds att uppleva musikskolans alla sidor med såväl skoledning, lärare och elever på scenen som under fem föreställningar fyrar av sina musikaliska fyrverkerier.

FÖRÄLDRARNA STÖTTAR

Föräldrastödet är stort vid Linköpings musikskola. Det finns fyra föräldraföreningar som alla jobbar bra genom att stödja verksamheten på olika sätt.

- Bland annat anordnar de läger och resor. Föreningarna för blås- och symfoniorkestrarna arrangerar till exempel en veckas upptaktsläger före terminsstarten. De ordnar också till stora delar finansieringen av kurserna, berättar Börje.

Genom ett samarbetsavtal med Folkuniversitetet kan skolan också erbjuda undervisning i dans och bild men huvudspåret är musik. Närmast planerar man ett folkröckprojekt:

- Vi tänker oss ensembler med instrumentbesättning i en djärv mix som baseras på gehörsspel och med inspiration från den Irländska folkmusiken. Sen bjuder vi hit Ale Möller och gör en musikalisk happening, visionerar Börje och Anders, skoledare för Linköpings musikskola.

Bagatell 6

2 000:-
(exkl moms)

GASPALLEN

Sluta skruva!

Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig ställkonstruktion med stoppad sits. Endast 2.000 kr.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

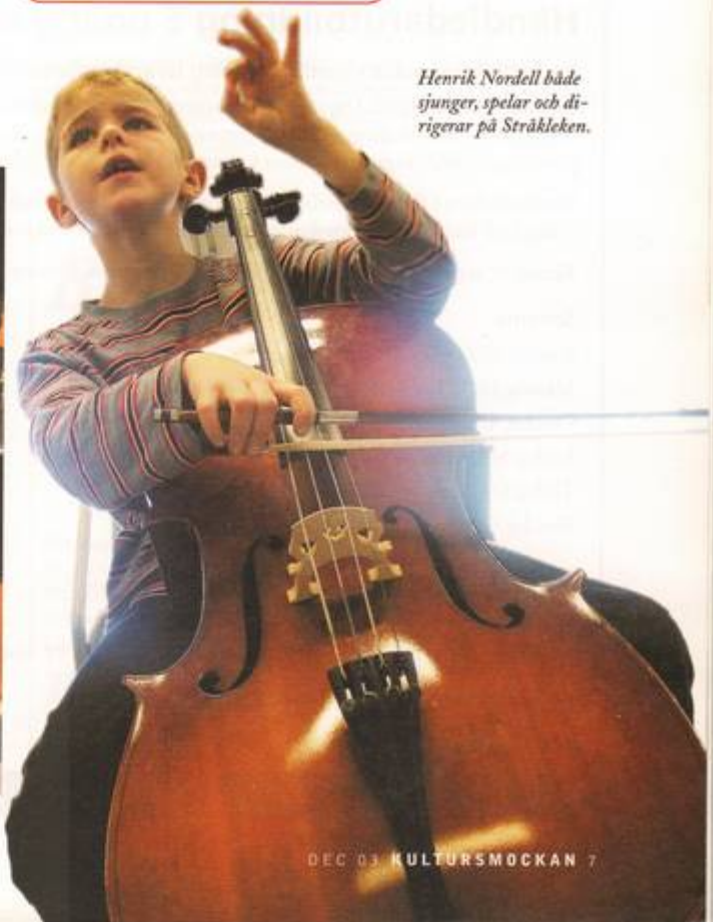
mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Anna Vårdstedt leder
Unisonorkestern med
Otek Kuzminsky vid
pianot.

Storbandet Playstation i repetition inför julkonserten.

Henrik Nordell både
sjunger, spelar och dirigerar på Stråleken.

Maratonkonserten är
inne på sin 46:e timme.
Här på upploppet spelar
Jonas Knutsson sax,
Bengt Berger trummor,
Lars Gulliksson baryton-
sax och Urban Daniels-
son bas.

Välbesökta - Text & foto: Stefan Andersson - pedagog dagar på KMH

Över 400 deltagare kunde Peder Hoffman, utbildningsledare på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm räkna in under de tre intensiva pedagogdagarna - och nätterna! Förutom ett stort antal föreläsningar, workshops och seminarier, passade man på att också slå världsrekord i världens längsta jamsession.

En lång rad musiker och musikanter, närmare bestämt 300 stycken, avlöste varandra i den 48 timmar långa nonstopkonserten som var menad för Guinnessboken men då denna kategori ännu inte finns där fick man nöja sig med ett världsrekord.

- Vi får slå rekordet igen, då kommer de att ta in det som Guinnessrekord men vi har utan tvekan satt ett världsrekord, berättar Peder som varit den drivande bakom satsningen på Pedagogdagarna.

Många musikstilar blev representerade på scenen och många namnkunniga musiker deltog i styrkemätningen. Kjell Fagéus, Kjell Öhman och Charlie Norman för att nämna några i raden.

Maratonkonserten är bandad, alla 48 timmarna finns bevarade men ännu har ingen satt sig ned för att titta på långfilmen, erkänner Peder som samtidigt utlovar fler kommande inspelningar.

- Detta var första gången vi arrangerade Pedagogdagarna och vi fick verkligen mersmak. Vi kommer att köra igen under samma vecka på höstlovet.

Det har inte blivit så många timmars sömn de senaste dygnet för Peder Hofman, utbildningsledare på Kungliga Musikhögskolan och arrangör för fortbildningsatsningen, Pedagogdagarna på KMH.

Välkommen till vårens fortbildning

Handledarutbildning 5 poäng våren 2004

En fortbildningskurs med inriktning lärarskap/ledarskap/mentorskap.

Inbjudan vänder sig till Dig som är examinerad lärare som arbetar som lärare i minst tre år inom kulturskola/grundskola/gymnasium. Dispens kan lämnas efter särskild prövning. Utbildningen genomförs i samarbete med Lärarhögskolan i Stockholm.

Kursen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, fältarbete samt självstudier och är förlagd till Kungl. Musikhögskolan, Valhallavägen 105, Stockholm.

Kursen är avgiftsfri, endast kostnad för kurslitteratur och studentkårsavgift tillkommer.

Schema

Ramtid 09.00-16.30 följande dagar:

Måndag 12/1, Tisdag 20/1

Onsdag 4/2, Torsdag 19/2

Fredag 5/3, Måndag 22/3

Tisdag 6/4, Onsdag 21/4

Torsdag 6/5, Fredag 14/5

För mer info och anmälan (lämnas senast 15 december 2003).

Kungl. Musikhögskolan,
"Handledarutbildning" Annika Carlén, Box 27711, 115 91 Stockholm

Fax: 08-664 14 24, Mail: annika.carlen@kmh.se

Tack!

Stort tack till alla deltagare
på KMHs Pedagogdagar!
Det här måste vi göra igen!

Stort tack till alla medverkande på

Världens Längsta Jamsession!

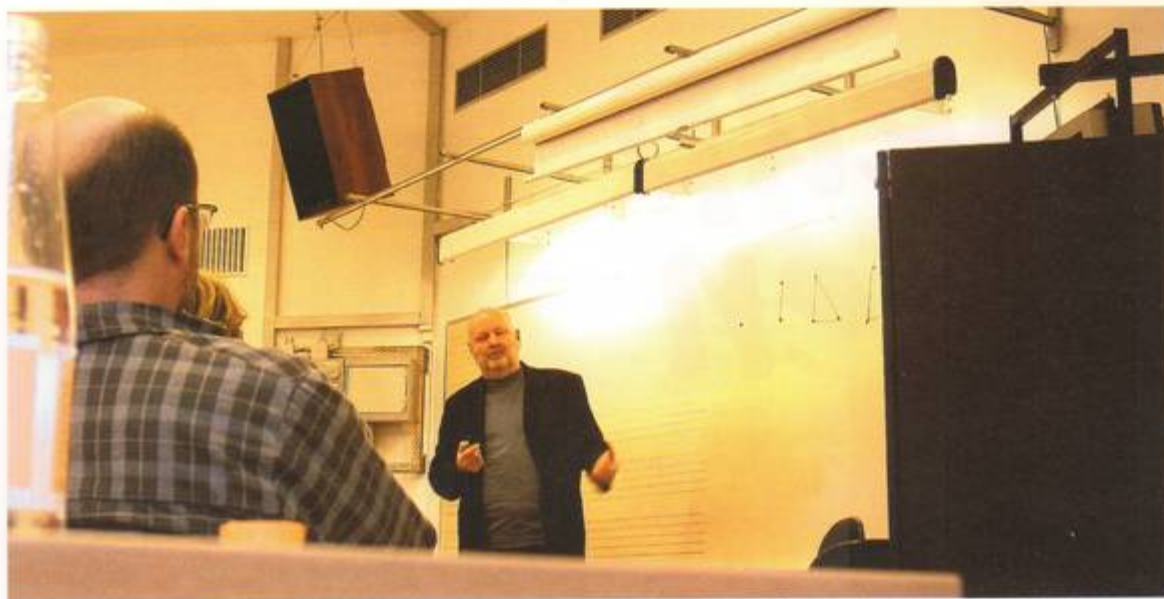
Vi klarade det! 48 timmar nonstop!
Ingen paus. Alla åldrar. Alla genrer.

Fantastiskt!

Kungl. Musikhögskolan

www.kmh.se

Det går att göra saker med estetisk verksamhet i skolan men väntar inga underverk, menade idéhistorikern Sten Dahlstedt från Södertörn högskola vid sin föreläsning för musiklärare som sökt sig till Kungliga Musikhögskolans Pedagogdag.

Musik

– grundval i medeltidens skolsystem

- Text & foto: Stefan Andersson -

I den medeltida läroplanen ingick musik tillsammans med bland annat geometri och aritmetik som en del av grunden i lärsystemet. Musikens proportionella system användes för att förstå världsalltet. Om det och mycket annat kring estetiska lärprocesser och dess historia föreläste idéhistorikern Sten Dahlstedt vid Kungliga Musikhögskolans Pedagogdag.

Att begreppet estetiska lärprocesser blivit ett modeord som idag ligger i var skolutvecklarens mun råder inget tvivel om. Att de flesta av oss också definitionsmässigt famlar kring begreppet är väl heller ingen överdrift.

Betydelsen och innebörden i estetiska lärprocesser har ändrats över tid.

Idéhistorikern Sten Dahlstedt ser idag estetiska lärprocesser i två betydelser:

– Estetiska lärprocesser kan vara en läroprocess som lär oss göra estetiska processer. Den andra betydelsen motsvarar det som på senare tid uppmärksammas så mycket, lärprocesser där vi försöker använda estetiska metoder för att lära inom något annat ämnesområde.

Och innebörden av ordet estetik definierar han som; teoretiska förutsättningar för konst- och konstskapande.

ESTETISKA ERFARENHETER
Dahlstedt gillar mer den engelska benämningen, *aesthetical experiences*. Han förklarar det så här:

– För att få kunskaper måste man ha kunskaper, allt från praktiska till teoretiska. Man måste veta varför. För att förstå och uppleva måste man ha någon typ av referensramar att sätta in, exempelvis ett musikstycke, i. Förstå ett sammanhang för att förstå processen. Därför tycker Dahlstedt att det är mer rätt att tala i termer av estetiska erfarenheter.

LÅNG HISTORIA

I det historiska perspektivet har estetiska lärprocesser betytt mycket, särskilt musikteorin och dess matematiska sida har använts som verktyg för att, till exempel under medeltiden bättre förstå de stora frågorna kring världsalltet. Därför var musik en viktig ingrediens när skolan byggdes upp under medeltiden. Skulptur, måleriet och dansen hade däremot inte samma naturliga plats i den tidiga läroplanen.

En av dem som betytt mycket för ämnesområdet över tid, berättar Dahlstedt, är den senromerska filosofen Boëthius som i en av sina böcker skriver om tre sorters musik: Världarnas musik, människans musik och musiken som instrument. I det senare beskriver han just det vi idag oftast menar med estetiska lärprocesser, att musik kan vara behjälplig att förstå annat. Boëthius skiljer på musiken i två delar; musik att spela och

sjunga och musiken som professionell lära.

HISTORIA OCH FRAMTID

På frågan om hur Sten Dahlstedt ser utvecklingen av estetiska lärprocesser i vår svenska skola i framtiden, väntar han inga patentlösningar:

– Det går att göra saker med estetisk verksamhet men inga underverk. Visst har vi resurser vi kan nyttja men också begränsningar i vårt skolsystem. Faktorer som jag ser som hinder är tid, resurser men också bristande kompetens.

Bagatell 1

En vagn kommer lastad...
Med 25 "Teleskop-notställ"
Förmodligen marknads mest praktiska och prisvärda notställ.
Läs mer Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – fax: 013-527 52

Makeup Sweden made in Sweden!

Makeup artist

- växande framtids-
yrke med världen
som arbetsfält

Text: Gabriella M. Tolsén -

*Kroppen, skönheten, kläder-
na, modet och imagen spe-
lar allt större roll som in-
gredienser att stärka den
personliga identiteten
med. På Make Up Insti-
tute i Stockholm förfi-
nas det professionella
make up-yrket till
en konstform.*

Make Up Institute är den enda skolan i sitt slag som blivit godkänd av staten.

- Att här och makeupartistutbildningen står under statlig tillsyn betyder förstås mycket för oss. Det stärker vårt namn och vår seriositet, berättar skolans VD Shaul Moalem.

Efter genomgången kurs vid Make Up Institute i Stockholm får eleven ett internationellt certifikat. Det gör att folk från hela Skandinavien söker sig hit, menar Shaul Moalem.

Att Make Up Institute värnar om sitt goda namn och att företaget har en VD som brinner av engagemang för det han sysslar med, spelar naturligtvis stor roll för hur affärerna går. Och bra går det. Under det senaste bokslutsåret omsatte Make Up Institute 3,5 miljoner.

Men framgången handlar också om timing, att ligga rätt i tiden. Människan av idag söker sin personliga identitet som ger hennes liv mening. Vissa blir veganer och tar, genom sitt sätt att vara och se ut, stark politisk ställning. Andra identifierar sig med en religion, en musikidol eller ett idrottslag.

Och denna identifiering vill de markera med ett karakteristisk yttre, med ett unikt utseende. Med andra ord, kroppen, skönheten, kläderna, modet och imagen spelar allt större roll. Dessa ingredienser stärker ju den personliga identiteten.

Shaul Moalem bekräftar det hela:

- Sedan jag startade skolan 1997 har intresset för sminkning bara blivit större och större. Både bland privatpersoner och professionellt. Därför går de blivande makeupartisterna på Make Up Institute i Stockholm en ljus framtid till mötes - med en arbetsmarknad full av jobb. Visst, det mesta sker på frilansbasis, men så är det inom de flesta kulturyrken.

EGEN FINANSIERING GÄLLER

- Make Up Institute har åtta lärare och driver även en agentur med plats för 32 frilansande make-upartister. Genom agenturen har eleverna möjlighet att få jobb direkt efter utbildningen, berättar Shaul Moalem.

Makeupartistutbildningen är sexton veckor lång varav två veckors praktik ingår. Det gör den för kort för att beviljas studiemedel. Därför är eleverna hänvisade till sparpengar, föräldrar eller banklån, för att kunna finansiera kursavgiften på 46 300 kronor.

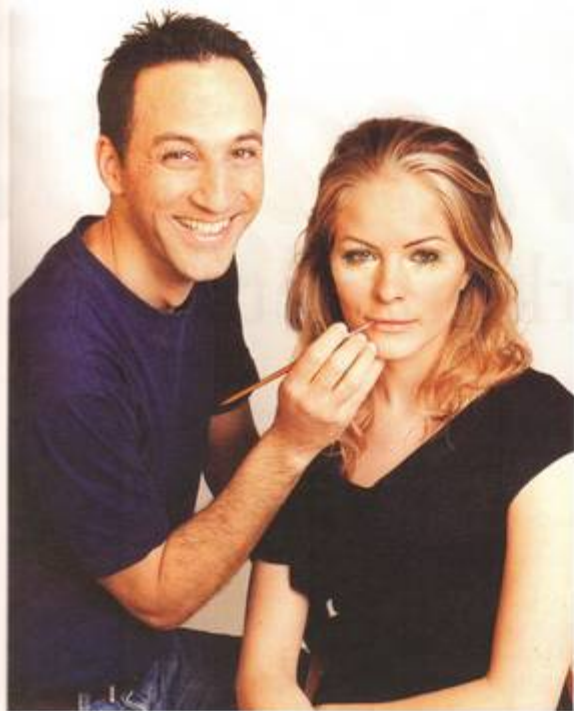
Tydligt inget hinder för de trettioåtta elever som antas. Kurserna som startar tre gånger per år är alltid fulla.

SÄLLAN AVHOPP

- Vi kräver inga förkunskaper av de sökande, men de måste jobba desto hårdare under kursen. Det händer nästan aldrig att elever hoppar av för att tempot är för tufft. Man måste vara perfektionist som kan lära sig jobba under tidspress. Men om viljan och lusten för yrket är tillräckligt stor, så går det bra för de flesta, säger Shaul Moalem och fortsätter:

- Hur många yrken känner du till, som ger dig en färdig utbildning på sexton veckor? När det gäller makeupartist, så är det möjligt.

Shaul Moalem leder Makeup Institute med konstnärlig band.

– Med portfolien i ena handen och sminkväskan i den andra, (ingår i kursavgiften) kan makeupartisten i princip resa vart hon vill och få jobb. Att samtidigt få arbeta med något man gillar, nästan som sin hobby, är unikt, menar han.

POPULÄR OCH EFTERFRÅGAD

Shaul Moalem är född och uppvuxen i Israel och talar av egen erfarenhet. Han har själv frilansat i sjutton år och jobbat i Frankrike, Italien, Tyskland, England, Israel, Japan och USA.

– Jag är konstnär från början och van att arbeta med både färg och skuggor. 1986 kom jag i kontakt med en erkänd makeup skola i Israel - Mula Art Of Make Up Center i Tel Aviv - och insåg vad jag med min bakgrund skulle kunna åstadkomma, säger han.

1987 blev han färdigutbildad makeupartist och har sedan dess hunnit bli en av de ledande inom branschen. Främst gör han sminkningar för mode och reklamkampanjer. Men han anlitas också för arbete inom kulturnischer. Vid Stockholms 750-års jubileum kroppsmålade han en grupp som fick Stockholms historia på sina ryggar. Eller när Telia skulle introducera den nya mobiltelefonen på NK i somras. Då var han och hans team där. Kroppsmålning är nämligen åter i ropet!

BRANSCH I VÄXANDE

Det finns flera skolor i Sverige inom makeup branschen. Men enligt Shaul, så avslöjar arbetssättet om verksamheten är seriös eller inte.

Hur skiljer sig då Makeup Institute från liknande skolor?

– En nyutbildad makeup artist borde exempelvis inte bli lärare. Erfarenhet kommer efter många år i arbetslivet. Först då tar vi in dem som lärare. En annan skillnad är att vi finansierar ett växande register på 1 400 modeller att träna på. Den möjligheten, att måla alla typer av ansikten och kroppar, hör till det viktigaste för att lära sig yrket.

Varje elev får några heldagar i en fotostudio där en professionell fotograf tar bilder av elevernas arbete med hår, make up och styling. Bilderna blir deras egen arbetsbok och samtidigt inträdesbiljetten till arbetsmarknaden.

Spela tillsammans i jul!

JULFLÖJT 1 & 2

Några av de mest kända julmelodierna arrangerade för 3 eller 4 flöjter av **Marie Selling**.

Julflöjt 1 CG 7504 c:a 100 kr
Julflöjt 2 SKG 10020 c:a 100 kr.

Ur del 1:
Bereden väg för Herran
Deck the Halls
Dotter Sion
Ett barn är fött på denna dag
Hosianna
Santa Claus is coming to town
We wish you a Merry Christmas

Ur del 2:
Domaredansen
Hej, mitt vinterland
Julen är här
Militärmarsch
Tomtarna
The Virgin Mary
Änglaröstens klara ljud

Upp med händerna!

För fyrhändigt piano
av
BENDT FABRICIUS

Bendt Fabricius UPP MED HÄNDERNA!

Tolv stycken för fyra barnhänder -
lätt att ta till sig, roliga att spela.
Två pedagogiska principer
genomgående i primostämman:
Femtonigt omfång, Spegelvändning
Illustrationer till alla stycken.
GE 10379 C:a-pris 103,00

Miljonsatsen

ska höja lärarkompetensen

- Text: Gabriella M. Tolsén -

Broar mellan kulturämnen måste byggas!

Det menar chefen för Stockholms Kulturskola, Hans Skoglund som nu satsar fullt ut på kompetensutveckling för personalen. 35 dagars betald utbildning väntar var och en av Stockholms Kulturskolas 370 anställda.

- Stockholms Kulturskola vill vara i frontlinjen i ungdomarnas värld! Det är ett måste för att få behålla dem i framtiden. Därför har vi kartlagt tonåringarnas intresseområden. Men också för att se hur Kulturskolans pedagoger behöver bredda sig, menar Hans Skoglund.

Bildläraren får gå på teaterkurs, musikpedagogen lär sig dansa och chefen kan ta en kurs i photoshop. Till stor del får de själva välja fortbildningskurs. På så sätt kan pedagogerna lära känna varandras ämnesområden. Förhoppningen är också att kulturämnena ska korsbefrukta varandra.

DAGAR AV KOMPETENSHÖJNING

Kompetenssatsningen har blivit möjlig tack vare bidraget på 6,6 miljoner kronor från "Växtkraft mål 3" via Europeiska Socialfonden. Det kommer bland annat att räcka till 35 dagars betald utbildning för var och en av Stockholms Kulturskolas 370 anställda.

Hans Skoglund:

- Vi gjorde en föranalys av nuet och framtiden. För den fick vi 1,6 miljoner kronor i startbidrag. Men vårt stora ämnesutbud krävde fler ansökningar, närmare bestämt tjugotvå. Resultatet? Vi beviljades ytterligare 5 miljoner kronor för att genomföra våra idéer, med huvudsyfte att skapa en bredare och bättre Kulturskola!

Så nedskärningen på 7 miljoner kronor som Stockholms Kulturskola har drabbats av under det senaste året, blir inte så märkbar ändå. Pengar har ju kommit in från annat håll. Tack vare det blir det stora utbudet av kurser kvar även nästa år.

BALANS I VAL AV KURSER

- Vi skär inte ner på det som ligger ung-

domarna varmast om hjärtat, exempelvis ämnen som "scratching". En aktivitet där den gamla grammfononen får nytt liv genom att man drar en pick-up över vinylskivorna och på så sätt skapar ljud och ny musik. Intressant men samtidigt kontroversiellt. Så länge vi bibehåller en balans i valet av kurser och inte "säljer" oss så är det ok att bejaka nya ämnen som scratching, säger Hans Skoglund och fortsätter:

- På samma gång är det viktigt att vi håller kvar våra rötter inom den klassiska musiken och vämar om det som håller på att gå förlorat. Vi vill ju fortfarande kunna erbjuda eleverna en kammarorkester och uppmuntra till att de väljer instrument som allt färre spelar idag.

KARTLAGDA AMBITIONER

Den nya upplevelseindustrin har en enorm makt över ungdomarna och kan i princip vända trenderna hur de vill. Men med en stark förankring i en modern Kulturskola kan förhoppningsvis en del ungdomar stå emot trycket och gå sina egna vägar.

- Vi ville ligga steget före den kommersiella världen. Genom våra enkäter har vi som Kulturskola kunnat vara med och "måla upp bilden" av vad ungdomarna vill ha ut av skolan och hur vi kan möta deras önskemål. På så sätt hoppas vi kunna behålla en för oss viktig grupp elever, säger han.

Stockholms Kulturskola är nordens största, med ca 23 000 elever i åldrarna 6-22 inom områdena musik, teater, bild och dans. Skolan har flera hundra orkestrar och grupper, och står för omkring 800 kulturarrangemang per år. Något som självklart ställer stora krav på medverkande pedagoger.

”
Vi vill
ligga steget
före
”

ing

Nya tider medför nya möjligheter för Kulturskolan och lärarkåren får uppdatera sina kompetenser. I Stockholms kulturskola ingår idag bland annat kurser i "scratching", där man jobbar med pickup, skivtallrik och gamla hederliga vinylplattor. Foto: Tim Weedon

FRITT OCH STYRT

I viss utsträckning får lärarna önska sig den utbildning som just de behöver. Men intresset för varje kurs måste samtidigt bli tillräckligt stort för att grupper ska kunna bildas. Det kan vara ämnen som anknyter till lärarnas individuella ämnesundervisning eller till deras gruppundervisning.

- Vi ska även göra en studieresa till Holland, där Kulturskolan är nästan lika stor som här. Syftet är också att stärka samarbetet med dem, menar Hans Skoglund.

REFLEKTION FÖDER INTRESSE

Trots att kompetenssatsningen inte

kommit igång på allvar än, har det redan hänt något i personalgruppen.

- Förarbetet med analysfasen engagerade många och har skapat en ny anda på skolan. Kulturborgarrådet Erik Nilssons inställning till vår satsning har också bidragit till den positiva stämningen. Personalen har förstått det nya "tänket" vilket märks genom att fler börjar ta större ansvar för helheten.

Målen med kompetensutvecklingen, att fördjupa sig inom olika kunskapsområden och lära känna varandra över ämnesgränserna, verkar finnas inom räckhåll. Pengar betyder inte allt - men de hjälper till att förverkliga många drömmar!

Storytellers

GÖR SUCCÉ I SKOLAN

- Text: Gabriella M Tolsén -

Den muntliga berättelsen är åter i centrum! Verksamhetschefen Björn Ander Andersson i Stockholms Kulturskola har utökat valet av kurser i berättande genom "historiskt drama", "drama forum" och snart även "storytelling" i skolorna kring Liljeholmen-Hägersten. Och visst är tiden mogen. Kurserna är oerhört populära och det goda ryktet sprider sig som en muntlig berättelse ska göra - från muntlig berättelse till muntlig utan någon uttänkt sälj- eller marknadsföring!

Björn Ander Andersson, verksamhetschef vid Stockholms Kulturskola.

Berättandet har sedan länge varit på väg att försvinna. Det kan tyckas märkligt när vi synar vår stora berättartradition bakåt i tiden, ex de nordiska gudasagorna och Selma Lagerlöf. Men med tanke på att dagens skola och samhället i stort

är på ständig jakt med klockan i hand, uppstår det situationer som den vanliga läroplanen inte tagit med i beräkningen, vilket Björn Ander Andersson bekräftar:

- Berättandekurserna utformas efter barnens och klassernas behov. Och med

tanke på att skolämnena knappt berör barns och ungdomars aktuella frågeställningar och problem, så fyller dessa kurser ofta en oerhört viktig funktion.

BERÄTTANDE SOM VERKTYG

Anna Östlund arbetar som dramapedagog inom Stockholms Kulturskola. Hon använder berättandet som ett av sina största verktyg för att nå barnen. I hennes tjänst på Kulturskolan ingår den frivilliga verksamheten genom Vår Teater, men även uppdragsverksamhet, där hon går direkt ut i klasser och jobbar med problem och konfliktlösning.

Drama-Forum är en form av berättande som skapades för cirka 8-10 år sedan av Björn Ander Andersson då han och Anna Östlund jobbade tillsammans på en förtortsskola. Tekniken skiljer sig mycket från den man använder när man jobbar fram vanliga teateruppsättningar.

Anna:

- Drama-Forum är just ett forum för åsikter, tyckande och tänkande. Ofta förarbetar jag för att se vilken problematik klassen dras med. Sedan åskådliggör jag ett dilemma som slutar i katastrof för

Forts. nästa sida

Dramapedagogen Anna Östlund trollbinder och integrerar barnen med sin berättarteknik.

Foto: Stefan Andersson.

att väcka barnens intresse. Efter att vi diskuterat olika lösningar är det elevernas tur att skapa slutet på historien. Och då brukar det verkligen hända saker med barnen!

TRADITIONEN PÅ VÄG TILLBAKA

Berättandet fanns förr som en naturlig del av barns och vuxnas liv. Tänk bara på de gamla svenska byalagen, då folk samlades i stugorna efter arbetsdagens slut och berättade historier ur livet och även uppdiktade berättelser. Men följden av jordbrukets storskifte blev att folk isolerades från varandra. Det var då stora delar av den muntliga berättartraditionen försvann, men som nu är på väg tillbaka - fast i andra former.

- Det stora intresset för berättande

har alltid funnits hos människan, men barn har ofta svårt att definiera sina behov. Speciellt om det är något som fattas i deras vardag. Genom att några av oss pedagoger - och nu även "storytellers" -

” vi har väckt ett slumrande intresse ”

har gläntat på dörren till berättandekurser, så har vi väckt ett annars slumrande intresse, tror Anna Östlund.

FANTASI OCH PÅHITTIGHET

Anna jobbar med barn från lågstadiet till gymnasienivå. Hon berättar om arbetet i klassrummet med de större barnen och hur det skiljer sig från att ha en fast verksamhet med både lokal och god ekonomi till material.

- Nedsärningarna inom kultursektorn har självklart påverkat verksamheten, men inte bara negativt. Den har faktiskt tvingat oss dramapedagoger att bli påhittiga som Kajsa Kavat och även lärt oss att koka soppa på en spik, menar hon. I klassrumssituationen är det Anna och barnen mitt i nuet. Avsaknaden av dekor och häftiga effekter ser hon inte som ett problem - tvärtom. De tvingas att jobba med det som finns. En linjal förvandlas snabbt till ett svärd och en stol kan bli en båt.

BARN BLIR SYNLIKA

De mindre barnen har andra behov och sagor och skrönor står då först på listan. Här handlar det om att göra sagan verklig genom att barnen är så fysiskt aktiva som möjligt. Vad de berättar ska kännas i hela kroppen. Därför skapar barnen även ljuden för både åskan och det stormiga havet. Anna Östlund:

- Det mest uppmuntrande med arbetet i skolorna är att de annars "halv-synliga" barnen plötsligt växer och tar plats i gruppen. Något som ofta får deras ordinarie lärare att hjälpa. Dramat har även en mycket positiv verkan för att nå invandrabarn. En dramatisering av till exempel den nordiska mytologin har ofta öppnat dörren till deras intresse för böckernas värld - och det är guld värt!

Hyr blås hos **MUSICA** blåsexperten ab

Hyr kvalitet - Hyr Yamaha

Hyr ditt blåsinstrument hos oss!
Välj mellan nytt och begagnat. Vi bjuder på 4 resp. 8 månaders inbetald hyra vid köp.

Hanson - nyhet på klarinettsidan!

Denna suveräna skolkларinett levereras med smart ryggsäcksväska, två päron (ett kortare), röretui inkl. 2 rörblad, BG-ligatur, svabb och sist men inte minst ett Vandoren-munstycke. Allt detta för 3.995:-.

Tel. 0491-120 40, Fax 0491-771 88 www.musica-blasexperten.se

Finns det noter i Trelleborg?

www.smff.se

Georg Riedel, Helena Parrow och barnkören Svalorna från Uppsala vid UNGiKÖR: seminariet, Sjung nu. Foto: Peter Ahlbom, Rikskonserter

Hallå där...

Gunnel Fagius, hur blev konferensen?

- Vid luren: Stefan Andersson -

UNGiKÖR, riksorganisationen för barn- och ungdomskörer har tillsammans med Uppsala universitets körcentrum och Rikskonserter just genomfört konferensen om barns rätt till röst och sång; Sjung nu!

Det var ju ett späckat dagsprogram, hur skulle du vilja sammanfatta dagen?

- Den blev som vi hoppades, full av bästa tänkbara sakinformation om barns och ungas röstliga förutsättningar i vårt samhälle. Duktiga föreläsare och bra organisation är a och o. Workshopen och konserten på kvällen var betydelsefulla exempel på vad vi menar när vi arbetar för god sångkultur på högsta nivå med såväl "vanliga barn" som de särskilt utvalda. För mig själv som tidigare samarbetat med röstforskare, var det särskilt roligt att den främste av dem alla, den engelske professorn Graham Welch kunde delta. Konferensen har stärkt förtroendet mellan pedagogiskt verksamma musiker och röstforskare, bådas kompetenser har stort värde för varandra.

Vilka inslag berörde dig mest?

- Bengt-Olof Engströms insiktsfulla bakåtblick på skolsången och de förut-

sättningar som den tidigare generationen givit oss. Hans inslag blev ett betydelsefullt raster till de fortsatta rapporterna om hur den vokala träningen och körsången i vårt land tas tillvara i skola och samhälle.

Jag var förberedd på att Johanna Frelin, programchef på SVT, skulle chockera oss med den självklarhet i vilken hon menande att barns eget musicerande i TV-program, är ett uttryck för en ny form av hemmusicerande, inte längre i familjens hägn men hemma vid TV-apparaten. Diskussionen med henne önskade många fortsätta.

Vad tänker ni göra av resultatet från dagen?

- Redan i förväg har vi beslutat att göra

en dokumentation i form av en bok, inte bara av all sakkunskap om barns röster som vi fick del av utan även en tanke- och idébok kring barns sång. Målgruppen ska vara allt från föräldrar till musikutbildade pedagoger. Förhoppningsvis blir det ett material tänkvärt även för beslutsfattare och massmedia som ju har stort inflytande över barns och ungas vokala ideal.

Vad lärde du dig själv vid seminariet?

Att frågan om barns möjligheter att sjunga engagerar inte bara barnkörledarna utan också föräldrar, far och morföräldrar.

Stefan Sundberg
Fiolbygggarverkstad AB

Allt för stråkmusikern
besök www.fiolbygg.se

Skånim
452 93 Strömstad

Tel: 0526-230 67
Fax: 0526-230 60

E-post:
info@fiolbygg.se

Norrbotten tar tid för reflektion

En i raden intressanta föreläsare vid "Lilla Musiklyftet" var Musikhögskolan i Piteås prefekt Christer Wiklund.

- Text & foto: Stefan Andersson -

För ett antal år sedan arrangerade musikskolorna i norr ett årligt större seminarium under namnet Musiklyftet. Nu har Norrbottens musikskolor genom eldsjälens och musikledaren i Älvsbyn, Börje Andersson samlats till Lilla Musiklyftet, ett dygn med orkesterspel, reflektion och samtal kring musikskolan igår, idag och i morgon.

Beslut om träffen togs vid ett tidigare möte i Kukkola. Där föddes också ett utkast till gemensamt dokument där seminariedeltagarna i ett antal punkter beskriver mål och mening med musikskolan.

Vid mötet i Älvsbyn deltog nära 80 lärare och musikledare från Norrbottens musik- och kulturskolor samt representanter från Svenska Kommunförbundet, Musikhögskolan i Piteå, Norrbottensmusiken, politikerna och från Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK.

BARNKONVENTIONEN STÄLLER KRAV

Per Sjöberg från SMoK berättade om det bekymmersamma läget för många musik- och kulturskolor i landet. Han problematiserade kring frågor om statens frånvaro av engagemang i kommunala musik- och kulturskolorna och huruvida kommunerna uppfyller kriterierna i FN:s Barnkonvention. Vidare efterlyste han ett ökat mod hos de politiker som idag väljer att lägga ned eller kraftigt beskära musik- och kulturskolorna med argumenten att skolformen inte är lagstadgad verksamhet.

MUSIKLÄRARENS NYA ROLL

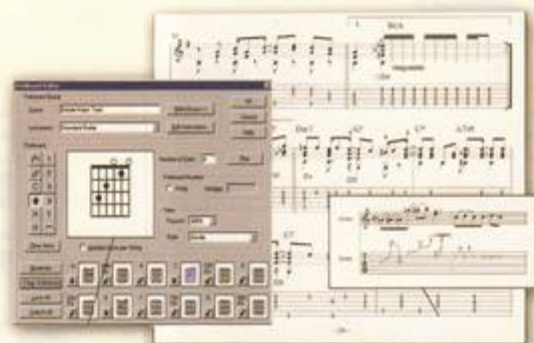
Christer Wiklund, prefekt på Musikhögskolan i Piteå, reflekterade kring musiklejaren och musiklejarenrollen över tid. Där ser han idag bland annat en tydlig fokusförflyttning från att man tidigare betonade ämnet i yrket, till att idag med den nya lärutbildningen mer betona lärarskapet i sig.

FinaleGuitar

Finale Guitar är ett helt nytt program som har funktioner för att notera stränginstrument på ett professionellt sätt. Du kan skriva partitur innehållande ända upp till 32 instrument. Med Finale Guitar kan du notera alla typer av instrument med ett lyckat resultat varje gång. Finale Guitar är fullt kompatibelt med övriga Finaleserien vilket gör det till ett mycket flexibelt program.

SWEDEN MIDI MUSIC AB

Tel. 08-806888

Pris inkl. moms: 2.150,-

info@swedenmidimusic.com

– Idag komponerar studenterna sin egen utbildning på Musikhögskolan i Piteå, upplyste Wiklund.

DAGS FÖR HANDLING

Efter en paneldiskussion och ytterligare föreläsningar sammanfattades mötet i ett antal punkter där det bland annat konstateras att musik- och kulturskolorna själva måste upprätta klara och tydliga mål för verksamheterna. Vidare vill man att samarbetet med politikerna ska stärkas för att bättre få kommunerna att ta sitt ansvar. Tradition och öppenhet för det nya ska gå hand i hand och mångfalden i instrumentutbudet ska värnas. Dessa ambitioner blev också prioriterade arbetsområden att fortsätta utveckla.

Närmast ska en arbetsplan för hela länet utarbetas i samarbete med Norrbottensmusiken, kyrkornas musik-konsulenter med flera aktörer.

Hans-Erik Holgersson från Musikhögskolan i Piteå leder lävarorkestern när Norrbottens musiklärare träffades i Ålvsbyn till Lilla Musiklyftet.

INSTRUMENT-REPARATIONER

VI ERBJUDER:
Helreparationer
Reparationer
Justeringar
Försäljning av instrument, tillbehör, egen import
Postorder
Utbildning
Skötselråd

VI SERVAR OCH RENOVERAR ÅT:
Musikskolor
Länsmusiker
Professionella musiker
Amatörmusiker
ARMÉNS MUSIKKÅR

FÖRSVARSMAKTEN
FÖRSVARSMUSIKCENTRUM

NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB

Aateljé & Verkstad
Behmbrogatan 5D, 611 34 NYKÖPING
Tel: 0155 - 21 97 77, 21 97 96 Fax: 0155 - 21 96 96

www.nykopingsblas.se
info@nykopingsblas.se

Vi har skapat en hemsida med ett artistiskt formspråk som ska föra tankarna till de estetiska konstformerna, säger en av uppbovsmännen till SMoK:s nya hemsida, Jonas Andersson.

Hur har ni tänkt kring design och disposition?

Vi har samarbetat mycket med ansvariga på SMoK och försökt få till en livfull design. Vi ville ha ett lite artistiskt formspråk som för tankarna till de estetiska konstformerna. Samtidigt ska sidan vara enkel att använda och det ska vara lätt att hitta det man söker.

Vad tycker ni att man ska tänka på främst när man gör sig en hemsida?

Den ska vara enkel, men ändå innehållsrik och framförallt lättnavigerad. Inte använda för många stora bilder som bidrar till långa laddningstider. Färgsättningen är också av betydelse för att göra sidan vilsam för ögonen. Till exempel mörkblå text mot röd bakgrund gör texten svårsläst. För att få besökarna att komma tillbaka är det viktigt att hålla sidan uppdaterad.

www.smok.se

-i ny design på nätet

- Text: Stefan Andersson. Foto: Daniel Hellström -
Den minnesgode Smockanläsaren minns väl alla tidigare spalter med tips, goda råd och inte minst med fakta om det mesta i ljud, bild och datorvärlden? "Uppdaterat" var rubriken och spalterna skrevs av två unga killar med stora kunskaper i ämnen, Daniel Hellström och Jonas Andersson. Duon är nu också skapare till SMoK:s nya hemsida.

Hur ser ni på utvecklingen över tid beträffande hemsidor på nätet, hur har trenderna skiftat?

Internet har med åren blivit en av de absolut största informationskällorna. Därför är det viktigt för företag och organisationer att ha en väl fungerande webbsida. Idag kan en dålig eller rent av obefintlig sida drastiskt minska trovärdigheten.

En tydlig trend är att erbjuda olika typer av tjänster via webbsidor. Internetbanker och webbutiker är sådant som många av oss använder dagligen. Denna utveckling kommer av allt att döma bara att fortsätta. Rent tekniskt har alltså webbsidorna utvecklats från att enbart fungera som statiska informationssidor till att nu genereras automatiskt när de besöks. Smok.se är ett exempel på denna teknik, där ansvariga för sidan via en speciell administrationsdel enkelt kan

påverka innehållet utan att behöva kunna och förstå den kod som bygger upp sidorna.

Hur gör man för att göra smok.se till sin förstasida?

Om man använder Internet Explorer för Windows är enklaste sättet att först gå till www.smok.se och sedan in i Internet-alternativ under menyn Verktyg. Där klickar man på fliken Allmänt och sedan knappen Aktuell. Efter ett tryck på OK-knappen är startsidan ändrad!

I Netscape gör man på samma sätt men väljer menyn Edit (Redigera) och sedan Preferences (Inställningar) längst ner i menyn. Därefter klickar man på Use Current Page (Använd aktuell sida) och trycker OK.

Nu definieras plattformen

- Text: Stefan Andersson. Foto: Dag Kraft-

Många röster har höjts på senare tid för någon form av vägledande dokument för kommunala musik- och kulturskolan i Sverige. Styrelsen i SMoK presenterar i dagarna, för sina medlemskommuner förslaget till samlande dokument, ett uppdrag som gavs vid årsmötet 2002 och som nu ska stötas och blötas bland medlemmarna.

Senast en skrift kring musik- och kulturskolans innehåll presenterades var 1984 då Svenska Kommunförbundet gav ut "Den kommunala musikskolan en resurs i kulturlivet". Avsikten med skriften var att: "väcka debatt och ge impulser till ett fortsatt utvecklingsarbete och till en medveten och flexibel användning av de resurser som finns".

Det var alltså för 20 år sedan och många menar nu att det är dags att ånyo tydliggöra grundidén med musik- och kulturskolan och att söka kartlägga en riktning för det fortsatta utvecklingsarbetet på olika plan, allt i syfte att stärka

musik- och kulturskolornas identitet och att ge ledarstöd i skolornas externa och interna målarbete.

LÅNG PROCESS

Håkan Sandh, vice ordförande i SMoK och en av de ansvariga för att formulera dokumentet:

- Det tog oss ett och ett halvt år att skriva ihop två A4! Varför? Jo, vi tycker om att diskutera den här frågan och vi tycker det är en viktig uppgift. Vi har också upptäckt att de begrepp vi använder, inte sällan står för olika saker hos oss styrelseledamöter. Förmodligen är det så för alla övriga kollegor i SMoK också. Det har gjort att vi vänt och vridit på olika formuleringar, lagt till och strukit, lagt det på hyllan, läst det på nytt, vänt och vridit på olika formuleringar, lagt till och strukit, lagt det på hyllan, läst det på nytt... ja, ni förstår nog.

DISKUSSIONERNA FORTSÄTTER

Gruppen var från början överens om att inte skriva någon omfattande bok utan istället skriva så kortfattat som möjligt

för att det också ska vara lätt att läsa och förstå.

- Ibland blir också begrepp och ord som vi inte skrivit lika viktiga som de vi skrivit. Ett sådant begrepp är "elev". Just det begreppet finns med i den sammanställning av frågor som kan diskuteras lokalt och som vi bifogat dokumentet, säger Håkan.

Senast den 23 januari 2004 vill styrelsen få tillbaka reaktioner från diskussionerna i lärarlag, studiedagar och ledarträffar, för att hinna få med formuleringarna till SMoK:s årsmöte den 5 mars 2004. Därefter återstår också frågan om vad dokumentet ska heta. Kom gärna med förslag, hälsar Håkan Sandh.

Förslaget finns på www.smok.se

Håkan Sandh, v. ordf. i SMoK, är en av ingenjörerna bakom det förslag till gemensamt värdepappersdokument som nu är ute på remiss bland medlemmarna.

I och kring Utbildningsradions monter var det särskilt rörigt och välbesökt med lekfulla lärare.

20 000 möttes på Skolforum

Lärare är kulturbärare

- Text & foto: Stefan Andersson -

- "Kulturkulturen" eller de sköna konsternas kultur, är inte de verktyg som bildar en skolas kultur, där är det andra faktorer som spelar in, förklarade Ambjörn Hugardt i sin föreläsning vid skolforum om skolan som naturlig plats för kultur.

Hugardt har arbetat inom såväl grundskola som kommunal musikskola och efter en längre tid på Musikhögskolan Ingesund, finns han idag vid Institutionen för musik, pedagogik och samhälle på Kungliga Musikhögskolan.

Ambjörn uppehöll sig i sina reflektioner bland annat kring perspektivet; skolan som ett möjligt "kulturparaply".

I begreppet ser han i sin vision en skola med en egen tydlig identitet och karaktär. Inte enbart utifrån kultur i bemärkelsen, "estetiserande kultur", utan också en skola där kulturen lever i dess hela mångfald.

Som en viktig del i att bygga en skolas kultur, lyfte han fram lärarna och deras förhållningssätt.

- Bland annat lärarnas syn på lärande och deras elevsyn är bidragande faktorer som bildar en skolas kultur, menar Hugardt.

TRE SAMMANFATTANDE BERÄTTELSER

Vad kan då en skolas kultur ge?

- Jag vill återknyta till ett seminariepass under SMOk:s nationella uppdrag, Kreativ skolmiljö. Där skulle vi alla 90 deltagare tänka och reflektera över tre berättelser som en elev ska ha med sig från sin skola innan han/hon slutar.

Vi samlades så småningom kring tre

Nordens största mötesplats för kompetensutveckling, Skolforum, samlade nära 20 000 besökare och 300 utställare. Dessutom pågick över 70 seminarier under de tre dagarna av kompetensutveckling för personal från skola och förskola som arrangerades på Stockholmsmässan i slutet av oktober.

rubriker; berättelsen om människan, om individen och berättelsen om framtiden.

Hugardt visade sedan på tydliga samband mellan dessa rubrikers innehåll och formuleringar i dagens läroplan och kursplaner för ämnet musik i skolan.

Hugardt pekade också på - i perspektivet om en skola som en naturlig plats för kulturutbyte - vikten av en skola som bejakar människans många olika behov.

Ambjörn Hugardt, lektor vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm talade om "Skolan som naturlig plats för kulturutbyte".

Bagatell 2

TELESKOPET

Den nya generationens notställ. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Helt fantastiskt! Snygg design som passar i alla miljöer.

Pris: från 445:- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Fantasy

– en fantastisk möjlighet

- Populärlitteraturen ökar elevernas läsintresse

- Text: Eva Corlin. Foto: Stefan Andersson -

Om populärlitteraturens fantastiska möjligheter och hur man praktiskt och pedagogiskt kan arbeta i skolan för att engagera och uppmuntra ungdomars läsintresse, berättade Steven Ekholm i en inspirerande föreläsning på Skollorum. Han är en av Sveriges ledande experter på fantasy, skräck och science fiction/cyberpunk.

POPULÄRLITTERATUREN UPPVÄRDERAD

Enligt Steven Ekholm har det de senaste åren skett en stor förändring när det gäller populärlitteraturen, kvalitén har uppvärderats. Dess olika genrer är numera viktiga inkomstkällor för många bokhandlare. En stor del av bibliotekens utlåning består av dessa böcker. I många skolor har litteraturundervisningen förändrats och förnyats.

I fantasy-litteraturen blir det otroliga nya världar och uppleva de mest fantastiska äventyr.

Fantasy betyder mycket för många ungdomar i dag och kan därför inspirera dem att prova annan litteratur.

– Hur arbetar man pedagogiskt med dessa genrer utan att behöva läsa allt själv?

Steven Ekholm är gymnasielärare, författare och lärarfortbildare. De senaste åren har han utbildat hundratals lärare och bibliotekarier i populärlitteraturens olika genrer. Han har också undervisat i barn- och ungdomslitteratur vid lärarhögskolorna i Borås och Umeå.

Ekholm var den förste i vårt land som tillsammans med Bokförlaget Natur och Kultur arbetade fram seriösa pedagogiska läromedel och antologier för dessa genrer, helt fokuserat på elevernas läsintresse.

– Vad gör vi med de läsovana eleverna? Skall de fortsätta att vara ickeläsare, eller står vi på barrikaderna och kämpar för ungdomars läsande? Hur mycket förstår de av den klassiska litteraturen, frågade Steven och presenterade samtidigt populärlitteraturens oerhörda möjligheter.

– Säg till eleverna att de får läsa vad de vill. De som inte läser, be dem titta på en TV-såpa.

Släpp kontrollen, men behåll

Släpp kontrollen, men behåll initiativet! Läraren skall vara bollplank men inte facitmaskin, var några uppmaningar.

LOGGBOKSMETODEN

Ekholm är förvånad över att recensioner fortfarande används som minnesträning i våra skolor.

- Gå från referat till analys istället! Jämsides med boken jobbar eleverna med loggboken. Det är ett fantastiskt sätt att dokumentera läsningen, det tyckte eleverna också efter ett tag. Där kunde de fritt skriva ner sina tankar, idéer och allt som kunde dyka upp medan de läste. Metoden visade sig också vara till stor hjälp i andra ämnen, menade Steven.

Han visade även på tematik, begrepp och motiv som förekommer. Dessa är bra nycklar och redskap för att tolka innehållet, dessutom underlättar de kommunikationen mellan lärare och elever.

Romeo & Julia kan till exempel handla om problem kring hudfärg och religion. Askungen, krisen, insikten, oro i paradiset var några andra rubriker, medan hjälparen kanske är den kloke elevassistenten som lyssnar.

Mer om dessa och en rad andra begrepp kan man läsa om i uppslagsdelen av Steven Ekholms bok, En guide till Fantasy.

Den är främst tänkt som en lärarhandledning men är givetvis en värdefull hjälp för alla intresserade som söker sig fram i fantasyns världar.

SMoK uppvaktar

I samband med ett möte på Kulturdepartementet mellan SMoK VU och statssekreterare Gunilla Thorgren, överlämnade SMoK ett knippe förslag till hur ett statligt engagemang i musik- och kulturskolan skulle kunna utformas. Samtalet hade fokus på den senaste negativa utvecklingen av musik- och kulturskolorna i ett nationellt perspektiv, och SMoK:s årliga rapport överraskade och engagerade statssekreteraren.

Här följer ett utdrag ur förslagsskrivningen. Hela innehållet går att läsa på www.smok.se.

Vid samtal med de kommuner som nu föreslår stora nedskärningar framgår med tydlighet att huvudargumentet för att skära på musik- och kulturskolan är att den saknar lagstöd. Som en konsekvens av detta, är det naturligt att åberopa en ny lag som kräver att kommunerna skall erbjuda musik- och kulturskoleutbud.

Musik- och kulturskolan är lagstadgad i de övriga nordiska länderna liksom i flertalet av Europas övriga länder. En svensk lag typ bibliotekslagen kan bidra till en ökad status och underlätta för de kommunpolitiker som vill prioritera musik- och kulturskolan i budgetarbetet. Vi vill dock hävda att det finns många fler sätt som staten kan använda sig av för att bidra till att musik- och kulturskolan prioriteras och utvecklas.

✓ "Ulvskogspengar"

Wernerssonpengarna har stimulerat grundskolan till att behålla och förstärka antalet vuxna i skolan.

Vi menar att en liknande konstruktion kan införas för musik- och kulturskolan på så sätt att staten bidrar med 10 % av lärarlönerna under förutsättning att där inte sker en neddragning av lärarresursen i relation till antalet deltagare. Kostnad för staten: ca 80 milj. kronor.

✓ Utvecklingsbidrag

Det är mycket angeläget att musik- och kulturskolorna utvecklas för att kunna möta nya behov och önskemål från deltagare, skola och samhälle. Ett gott exempel på lokal utveckling som initierats och utvärderats från nationell nivå med syfte att spridas vidare är det nationella uppdraget i musik, Kreativ skolmiljö, som tilldelades SMoK åren 2000 - 2002. Vi önskar att staten ger SMoK i uppdrag att driva utvecklingsprojekt inom främst områdena; samverkan med andra skolformer, tillgänglighet, metodutveckling. Möjligen kan detta uppdrag vara en del av kulturdepartementets handlingsplan "Dagordning för kultur 2003-2006". För att möjliggöra detta anslås ett utvecklingsbidrag

till SMoK om 2 milj. kronor årligen i fem år.

✓ Lagförslag

Vi menar att det är angeläget att utreda om ett lagförslag kan vara ett stöd för musik- och kulturskolornas utveckling. Som utgångspunkter finns musik- och kulturskolelagarna i Norge och Danmark samt den svenska bibliotekslagen.

✓ Långsiktigt stöd till SMoK

SMoKs roll förefaller bli allt mer viktig som nationell arena. Idag är närmare 90 procent av kommunerna medlemmar men tyvärr räcker inte dessa medlemsavgifter för att driva en professionell verksamhet fullt ut. Att stödja SMoK långsiktigt med ett årligt verksamhets- och utvecklingsbidrag är ett effektivt sätt att stödja branschens utveckling.

"Ulvskogspengar", kan det vara något? Det får nu kulturminister Marita Ulvskog fundera över efter att SMoK överlämnat en lista på olika förslag till hur staten skulle kunna engagera sig i musik- och kulturskolornas framtid.

Foto: Pawel Flato

Finns det noter i Västerås?

www.smff.se

Kulturinstitutionerna snart ett minne blott

- Kulturstrategi i ny bok om framtiden

- Text: Stefan Andersson -

Sven Nilssons tar ut svängarna ordentligt i sin nya bok, Kulturens nya vägar, och menar bland annat att vi i framtiden kommer att se kulturinstitutioner stagnera och dö. Kulturbidragen från staten minskar och kulturpolitiken havererar. För bara 50 år sedan fanns inte kommunala musikskolor och endast några få institutionsteatrar. De har kommit till på senare tid och många av dem kommer inte att finnas kvar.

Sven Nilsson, fil.dr. och docent i litteraturvetenskap vid Lunds universitet och författare till ett antal böcker om kultur och framtidsfrågor. Nu aktuell med boken; Kulturens nya vägar.

Kulturinstitutionerna saknar strategi och enbart de kreativa och förändringsbenägna kommer att överleva och utvecklas.

Och att musikskolor utvecklas till kulturskolor ser Nilsson som ett bra sätt till överlevnad:

- Att vända sig utåt med ett bredare utbud och nå en större andel av barnen är ett sätt att motivera till överlevnad, säger han.

Musik- och kulturskolan drivs till största del med skattepengar och Sven Nilsson ser dagens trend - att allt fler kommuner flaggar för kraftiga nedskärningar och till och med nedläggningar - som paradoxal och förklara det så här:

- Inom vård och omsorg finns omätliga behov och det är i den problematiken saker och ting kommer att hända. Men du kan aldrig upprätthålla en hög skattemoral med enbart vård och omsorg och sedan inget mer. Alla måste få något tillbaka i alla åldrar och för de yngre känns ju inte vård i ålderdomen särskilt intressant utan man måste också ha något som känns angeläget i deras åldersgrupp, säger Sven Nilsson.

ELDSJÄLARNAS FRAMTID

Det mest nydanande och spännande sker utanför de traditionella institutionerna, menar Sven Nilsson.

Kulturreprenörerna av idag är eldsjälarna som hittar egna vägar vid sidan av det fin-kulturella spåret, menar han.

Nilsson är starkt kritisk till hur kulturorganisationerna envist fortsätter i samma gamla spår och bygger nya likadana kulturarenor för de offentliga pengarna, trots att framtiden finns på andra platser.

- I det offentligt finansierade kulturlivet består de organiserade intressenas dominans men överallt annars skapas nya mötesplatser, nya uttryck och nya möjligheter, skriver Nilsson.

SÖK NYA VERKTYG

- Jag arbetar med strategiutveckling. Lösningen på de problem vi ser idag är att vi måste skapa ett nytt språk, både regionalt och nationellt. Man måste göra sig förstärkt på båda sidor för att hitta de nya verktygen för utveckling, säger han och drar paralleller med näringslivet där idag design och upplevelser är nya viktiga verktyg.

- Det är sorgligt att kulturpolitiken är så tillbakablickande och att man har så svårt att tänka i nya banor, säger han och

menar att skälen till problemen idag är de stora förändringarna i vår omvärld:

- Det är svårt att generera mer skattepengar och vi är bara i början av den här utvecklingen. Det kommer inte att i framtiden fungera med dagens organisations- och produktionsformer. Vi måste hitta en annan väg!

FRAMTIDEN I GRÄNSLANDSKAPET

Framtiden kommer att finnas i gränslandskapet mellan det privata och det offentliga, ett ingenmansland som ännu inte erövrats. Det mest innovativa och spännande sker idag utanför institutionerna, på Rooseum i Malmö, på Virserums konsthall och på några andra platser. Privata och halvprivata konsthallar är bra exempel. Många festivaler som bygger på eldsjälars arbete, på olika typer av entreprenörskap, socialt och kulturellt är också sådana exempel, menar Sven Nilsson.

” att utveckla musikskolor till kulturskolor är ett bra sätt till överlevnad ”

Kungl. Musikaliska Akademien
utlyser
Ungdomsstipendier för år 2004

Musikaliska Akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldrarna 13-19 år, d v s födda under åren 1985-1991, som har förutsättningar för ett musikyrke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

Företråde ges dem som ej kan erhålla kvalificerad undervisning på sitt instrument/sång på hemorten utan måste resa till lärare på annan ort.

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Ansökningsblankett kan rekvideras från Akademien fr o m den 1 december, tfn 08-407 18 10, 407 18 00 vx. Ansökan skall vara Akademien tillhanda **senast den 1 februari 2004.**

Provpelningar anordnas på olika platser under våren.

En sann Norgehistoria

Sångpedagog erbjöds jobb som Lapplisa

- Text: Johan Svendsen. Illustration: Sture Lian Olsen -

Av och till dyker det upp nyheter som du först bara ler åt och säger till dig själv: Detta kan omöjligt vara sant!

Så var det då jag först hörde historien i NRK Östfold men efter att ha kontrollerat uppgifterna kan vi bara konstatera följande:

Otroligt men sant.

Det var Halden Dagblad som var först med denna fantastiska historia från kulturskolan i Halden där sångpedagogen Elisabeth Hellström var en av många

kommunanställda som fick känna de kommunala nedskärningarna.

Det är hon, i och för sig, inte ensam om men fortsättningen på historien är förhoppningsvis unik: Elisabeth, sångpedagog med sju års erfarenhet, fick i höst erbjudande om jobb som P-vakt i kommunen.

LE ELLER GRÄTA

- Detta är värre än i en Kafka-roman, jag vet inte om jag ska gräta, eller le, säger en frustrerad musikpedagog i en intervju i Halden Dagblad. Senare har kommunens hanteringen av personalnedskärningarna vid kulturskolan blivit en så stor påkänning för Elisabeth Hellström att hon nu är delvis sjukskriven.

- En krisreaktion, är hennes läkares bedömning av det inträffade.

Rätt ska vara rätt. Samtidigt med P-vaktserbjudandet fick Elisabeth också erbjudande om att jobba som assistent, antingen i skolan eller inom vårdsektorn.

Ganska otroligt, när man vet att sångpedagogen vid kulturskolan i Halden har mer än sju års utbildning inom musik, bland annat fyra år på Musikhögskolan i Göteborg och tre och ett halvt år på Teater- och Operahögskolan i samma stad!

STORA NEDSKÄRNINGAR

En förtvivlad pedagog kan heller inte förstå att kommunen kan tjäna något på detta, då hon även fortsättningsvis får musikerlön. En liten tröst kan det vara att hon får betalt för 18 procent av sin anställning som hon i praktiken inte jobbar.

- En procentandel som de inte riktigt kommit på vad de ska göra med, är hennes lakoniska kommentar.

Nedskärningarna i kulturen i Halden har varit många och omfattande, och för ögonblicket drivs hela stans kulturskola på sparlåga. Elevantalet är reducerat med hela 103 elever, skolan har fått ett reducerat bidrag och två och en halv tjänster mindre än förra året.

Kulturskolans personals förtroendevalda, Kirsti Andersen bedömer situa-

tionen på följande sätt:

- Som situationen är nu, jobbar de anställda här i två till tre olika städer i kommunen. Ytterligare två i personalen är sjukskrivna. Flera politiker har, enligt Andersen, muntligt lovat mer pengar till kulturskolan men i budgetdiskussionerna hör hon aldrig något mer om det.

Bagatell 4

ORKESTER/KÖRSTOL
"Sittra"

495:-
(exkl moms)

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol "Sittra". Finns nu med 3 olika fasta lutningar från 495 kr och en variant med steglös inställning av bakkbenen från 595 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. - fax: 013-527 52

Håll tempot uppe...
...kom i stämning!

SEIKO

generalagent

javi|musik

Box 3128, S-422 00 VÄSTRA FRÖLUNDA, SWEDEN

tel | 031 | 69 31 30

A VISTA-TEKNIK
Boken som avslöjar
hemligheten med notläsning!
www.khmp.nu
Läs mer på hemsidan!

Kultur och estetik i skolan

Samtidigt som SMoK fick sitt nationella uppdrag, arbetet med Kreativ SkolMiljö, fick Malmö Högskola ett liknande uppdrag, Kultur i skola. En slutredovisning av det arbetet har nu publicerats: Rapporter om utbildning nr 9, Lena Aulin-Gråhamn och Jan Thavenius. Malmö högskola, Lärarutbildningen. ISSN 1101-7643.

Rapporten är mycket läsvärd. Den beskriver en del av det arbete som gjorts inom projektets ram, men det som framförallt är intressant är försöken att bena ut en del av de oklara begrepp vi använder inom detta område. Vad menar vi med "fritt skapande", estetiska läroprocesser", "skolkultur", "kultur i skola" "eget skapande" för att nämna några av de begrepp som tas upp. En mycket intressant teoretisk genomgång.

Rapporten beskriver den nuvarande kunskapsituationen på området med ett ganska dystert konstaterande: "Det är ett stort hinder att ingen vet särskilt mycket

om hur skolan arbetar med kultur och estetik. Det finns för lite av dokumenterade erfarenheter och för lite forskning samtidigt som det finns en stor bredd av engagerade personer och verksamheter som behöver synliggöras och kvalificeras i ett skolutvecklingsperspektiv".

SMoK - och alla enskilda musik- och kulturskolor - är en viktig del av arbetet med att utveckla "estetiska läroprocesser" i för-, grund- och gymnasieskolan. Det bekräftas av rapporten. Däremot saknar jag resonemang kring lärarutbildningar som "bara" omfattar det estetiska området. Såväl kompetensutveckling av

konstnärer för att de skall arbeta i skolan samt "vanliga" lärares utbildning i estetiska ämnen finns beskrivet.

Musik- och kulturskolan finns som vanligt i ingemanslandet mellan skola och kultur. Vad gör vi åt det? Skall vi bli en tydlig egen skolform, en egen verksamhet som inte är "skola" eller nöjer vi oss med att vara en stödorganisation till övriga skolformer? Och vad säger de estetiska högskolorna som bedriver lärarutbildning?

Arbetet för en ökad betydelse för estetiskt/konstnärligt/sinnligt arbete - eller hur vi nu skall benämna det - får ändå en knuff framåt med denna rapport. Läs den!

Till sist ett citat ur rapporten: "Det duger inte att bara hävda att det estetiska ska finnas i skolan för att barnen ska ha roligt. Då blir man mycket sårbar. Argumenten måste formuleras seriöst och ta spjörn mot dokumenterade erfarenheter och teorier" (sid 38)

Denna rapport, och flera andra, finns för beställning och nedladdning på projektets hemsida <http://ezone.mah.se/projects/kes> och naturligtvis också länkat från SMoK's hemsida.

Håkan Sandh

Fångat på nätet

Det är väl få som undgått diskussionen om legal och illegal musikkopiering på nätet. Många har också upptäckt hur lätt det är att hitta texter till all möjlig sorts musik, se bara på sajten www.songlyrics.com som är en av de bättre.

Några har också upptäckt att många låtar ligger i midi-format på nätet så de går att köra direkt i Notator, Cubase och andra musikprogram. Men inte så många har upptäckt att det finns en enorm mängd helt legala och helt gratis noter på nätet.

För det första har de stora programmen Finale och Sibelius sina egna sajter där många nyttjare publicerar nya arrangemang och nykomponerad musik. www.finalemusic.com/showcase respektive www.sibeliusmusic.com Det enda du måste göra är att ladda ner deras gratisversioner av programmen. Finales heter Finale Viewer och finns på www.finalemusic.com/viewer. Sibelius heter Scorch och finns på www.sibelius.com/products/scorch.

Sedan finns det en uppsjö av sajter sammanställda av organisationer eller av enskilda entusiaster. De har lite olika format på sina filer, det vanligaste är .pdf som är lika med Portable Document Format från Adobe. Om du inte har Adobe Acrobat eller Adobe Acrobat reader på din dator så ladda ner det från www.adobe.com det kommer du ha mycket nytta av.

Andra vanliga format är olika bildfiler som .jpeg eller .tif och har du inget bildprogram att öppna dem med så ladda hem ett av nätets mest effektivt skrivna program IrfanView från www.irfanview.com den lilla godingen hanterar det mesta.

Det finns många samlingssajter för gratisnoter, den enligt min mening bästa har adressen <http://sheetmusicweb.com> obs att den inte har något www. Och för pop och rock finns en del att hämta på www.modernsheetmusic.com.

De flesta instrument eller instrumentgrupper har sina egna hemsidor, leta på Google, Altavista eller vilken sökmaskin som helst på +instrument=hempage så får du resultat. En sån sida är www.flutes.tk där står allt du någonsin velat veta eller förmodligen kommer att vilja veta.

En annan bra sida för träblåsare är www.wfg.woodwind.org som har grepptabeller för alla träblåsinstrument med drillar och specialgrepp.

Pianister och violinister kan leta noter från hela världen på www.sheetmusic-links.tk.

Om du dessutom vill ha en verkligt bra sökmotor så tycker jag du skall leta reda på www.copernic.com för deras gratisprogram gör en sammanställning av resultaten av de tio största sökmotorerna, klart användbart.

Lycka till, de enda programmen som kan blockera telefonlinjen hemma ett tag är Finales och Sibelius gratisprogram annars har jag försökt vara snål på telefonräkningen.

Vi hör, hälsar
Max Thoursie

Bagatell 5

AKUSTIKSKÄRMAR

Skydda elevernas hörsel med vårt mycket flexibla plexiglassystem för Slagverk, Brass, förstärkta El-instrument m fl. Pris: skärm 130 x 120 med stativ på hjul 1950,- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

På uppdrag från årsmötet 2002 har SMOK:s styrelse arbetat fram ett dokument med förslag till formuleringar kring en gemensam bas eller plattform, för musik- och kulturskolorna i Sverige. Tycker du att vi behöver dokumentet och hur kommer du att lägga upp remissarbetet?

**Börje Norell, rektor
Linköping musikskola**

Dokumentet tror jag kan behövas. Det visar med några korta rader vilken fantastisk kraft och resurs som musik- och kulturskolornas verksamhet kan vara för barn och ungdomars utveckling och förtydligar även SMOKs uppdrag. Vi i Linköping kommer att resonera runt frågeställningarna och återkomma till SMOK med synpunkter.

**Börje Andersson, arbetsledare
Musikskolan Älvsbyn**

Det är ett mycket viktigt dokument som kommer i ett läge då många musikskolor söker efter ett stöd för sin verksamhet. Kommunerna runt om i landet söker just nu med ljus och lykta efter besparingsobjekt. Därför är det viktigt att vi är rustade och vet vad vi vill. Det är också viktigt att det blir ett dokument som har tyngd och kraft. Vi måste därför se till att det blir så bra som möjligt. Jag kommer att diskutera detta med mina lärare och komma med synpunkter. Jag tycker redan nu att det vid en snabbanalys ser lite tamt ut.

**Karin Holdar, rektor
Norrtälje musikskola**

Vi har en variationsrik flora av musik- och kulturskolor i Sverige. Jag har en referensperiod i Norge där Musik- och Kulturskola lagstadgades för 6-7 år sedan. Lagen gav, om inte annat, en grundtrygghet för verksamheten. Jag tror att det finns ett betydande behov av att finna redskap som kan ge stöd för styrkning av identitet och självkänsla i våra verksamheter. En plattform kan vara ett intressant alternativ och det ska bli spännande att se vad som kommer fram i remissrundan. Jag hoppas på en givande diskussion med personalen då jag och två rektorskolegor i länet tar upp materialet på en gemensam konferens.

Handla musik på terminsavgiften

På universitetet Pennsylvania State i USA får studenterna ladda ned så många låtar de vill från musiktjänsten Napster 2.0. Universitetet har nämligen ingått ett avtal där de lovar täcka elevernas kostnader till nätföretaget. Det går också bra att bränna ned musiken på cd mot en ersättning på ungefär en dollar per låt. Universitetets beslut får ses som en reaktion på skivindustrins jakt på piratkopierare med stämningar som ofta drabbar studenterna. (DN)

Nu bjuds pölsa på teatern

Torgny Lindgrens roman "Pölsan" dramatiseras nu på Västerbottensteatern i Skellefteå. Teatern har tidigare dramatiserat Lindgrens "Ormens väg på Hälleberget" och "Hummelhonung". Efter ett antal föreställningar i Skellefteå drar teatern på turné, först i Västerbotten och därefter i Västernorrland och Norrbotten. I samband med pjäsen om den utskällda maträtten finns också möjlighet att avsmaka läckerheten för de kulturhungeriga. (TT)

Säljer Beethovens handskrivna noter

Mellan 13-20 miljoner tror Stiftelsen Musikkulturens främjande, att de får för de 31 handskrivna sidorna som utgör originalmanuset till scherzosatsen ur stråkkvartett Opus 127 från 1824-1825.

Auktionen går av stapeln i New York och anledningen till att museet säljer verket är av ekonomisk art:
- Beethovennoterna är bara ett av museets mer värdefulla objekt men för vårt fortbestånd har vi funnit det nödvändigt att skaffa oss ett rejält kapitaltillskott, säger museichef Göran Grahn till Dagens Industri. (DI)

Ännu ett Musikens Hus i Göteborg

Tonsättare, filmare, ljudproffs och delar av Musikhögskolan kommer att bli hyresgäster i ett nytt kreativt centrum för musikbranschen i Göteborgsregionen. Musikproduktionshuset är resultatet av flera års projektarbete på Business Region Göteborg, BRG.

- Genom ingående diskussioner med småföretag i musikbranschen kom det fram att en mötesplats för kompetens- och branschutveckling stod högt på önskelistan, berättar projektledare Brittnio Bernhardsson. (Tillväxt)

Kritik mot Vetenskapsrådet

Nu mullrar det i Göteborgs universitet som anklagar Vetenskapsrådet för Stockholmskorruption.

Det är snedfördelningen av de så kallade kollegiebidragen som årligen delas ut för att utveckla konstnärliga forskningsmiljöer, som upprör.

Vetenskapsrådet är medvetet om kritiken och anger orsaken till att konsthögskolorna i Stockholm fått mer än tre fjärdedelar av bidragen, är att de inte är knutna till universitetet och därmed inte får något fakultetsbidrag. Anslagen för 2004 blev nyss klara och Göteborgs och Malmös anslag har ökat på med 1,5 miljoner vardera. (DN)

"Han kommer han med färjan"

Birgitta Rudberg har samlat missuppfattningar och felsjungaingar av våra psalmer i boken, "Det är saligt att samla citron - och andra psalmer vi missförstått".

Själv sjöng hon i många år "när morgondagens päron

falla" och blev så småningom rätt besviken när hon upptäckte att det skulle vara "när morgondagens päron faller". "Uppstånd är herren Jesus, hurra hurra", har ur barnastrupar blivit "Uppstoppad är herren Jesus, hurra hurra" eller "Upp studsar herren Jesus, hurra, hurra". I och för sig inte så ologiskt då det ju lätt kan förstås om man blir lite yster när man just blivit uppstånden från de döda.

Lekutställning från Riksställningar och Svenska institutet

- Vi lekte och lekte så det var underligt att vi inte lekte ihjäl oss, sa Astrid Lindgren då hon beskrev sin barndomstid i Vimmerby. Nu satsar Riksställningar och Svenska institutet på en större utställning som visar lekens betydelse i barndomen och en mindre utställning där Astrid Lindgren och hennes gärning presenteras. Utställningen turnerar i Europa 2004-2005 och därefter i Sverige.

Videospelet spelar allt större roll

Från att ha varit en del i leksaksbranschen är idag videospel en multinationell industri med en omsättning på 50 miljarder. Utvecklingen går mot en allt starkare knytning till filmbranschen och samarbetet mellan filmproducenter och dataexperter växer. I utvecklingsprocessen ingår idag en hel kedja av professioner som grafiker, animationsexperter, dataprogrammerare, ljussättare, kompositörer och skådespelare. När förarbetet är klart tar lanseringen över och företagen spenderar miljontals dollar på att sälja in ett spel på marknaden, i stort sett lika mycket som det kostar filmbolagen att lansera en spelfilm. (DI)

Professorer i Piteå

Dirigenten Petter Sundqvist och körledaren Erik Westberg är nyinstallerade som professorer vid Musikhögskolan i Piteå. Professor i Musikalisk gestaltning blir Petter Sundqvist som sedan 1999 är konstnärlig ledare för Norrbottens kammarorkester och en av landets mer eftersökta dirigenter.

Erik Westberg, ledare för bland annat Erik Westbergs vokalensemble och nystartade Barents kammarkör, blev biträdande professor i körsång och kördirigering redan 1998. (Mitt i musiken)

Bönderna in i upplevelsenäringen

Nu har LRF anställt en marknadsförare för de bondgårdar som tar emot stressade storstadsbor som allt oftare vill tillbringa några dagar och nätter på en äkta bondgård.

- Från att ha varit en bisyssla blir turismen en huvudnäring för många, säger Karin Persson Haas, ryttillträd VD för LRF:s dotterbolag Upplev Landet.

Hur mycket turismen omsätter på gårdarna är ökad men man uppskattar att det rör sig om intäkter på runt 40 miljoner. (Eventain)

Han slipper inte musiken i skolan

Skolpolitikerna i Halmstad säger nej till den muslimska kvinnan som kräver att hennes sjuårige son ska slippa musikundervisningen. Hon hävdar att Koranen förbjuder de troende att lyssna till instrument. Att bara sjunga går däremot bra. (Hallands Nyheter)

Den geniala idén

www.nilton.se

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

**Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Kålleröd
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45**

Sjunger opera och kör Scania

–Av Olof Wigren –

Hon är operasångerska men för att ha råd att bo och leva kör hon också buss. I Stockholms innerstad.

– Det är jättekul, jag älskar att köra buss och jag tror alltid att jag kommer att ha ett annat jobb vid sidan av sången, säger Emma Axelsson, 26 år.

Den musikaliska resan startade med pianospel i femårsåldern. Opera fanns det inte en tanke på.

– Nej, jag tyckte mest det var skrik och oväsen.

– Men ju äldre jag blev, desto mer gled jag över mot det klassiska och det ger mig bara mer och mer, säger Emma.

VILL TVÄTTA BORT SNOBBSTÄMPELN

Efter gymnasiestudier gick hon på Framnäs folkhögskola, musikutbildade sig ett halvår i USA och kom sedan in på Musikhögskolan.

Efter musikexamen går hon för närvarande en påbyggnadsutbildning på två år.

Att hon tog busskort och jobbar extra som busschaufför är ingen överraskning för de som känner Emma. Motorintresset har alltid funnits där. Hon körde till exempel cross och motorcykel förut.

Opera och klassisk musik har en speciell klang.

– Det anses av många som finkulturellt, lite snobbigt så där och det är synd. För jag vill att så många som möjligt ska lära känna den musiken.

LÄRDE SIG MYCKET

Emmas erfarenheter av den kommunala musik- och kulturskolan är goda.

– Jag undervisades både i piano och sång och skaffade mig massor av kunskaper, jag skulle vilja säga att de är oersättliga. Det var en väldigt fin verksamhet i Musikkolan i Örnsköldsvik där jag gick. För oss som ville ha mer undervisning ställde också lärarna upp för oss. Vi hade två till två och en halv timme i veckan som vi kallade "Fördjupningen", då vi också hade musikteori och ensemblespel.

– När jag besöker skolan i dag ser jag ju att den blivit ännu finare och det känns som om de elever som vill lära sig mer, får göra det.

– Däremot är det ju hemskt att det dras ned på verksamheten på så många platser ute i landet. Det är förskräckligt och jag tror inte att de ansvariga förstår hur hårt det här kommer att slå. Vänta bara tio-femton år, då kommer det att märkas tydligt, effekterna av nedskärningarna. Är inte svensk popmusik vår näst största exportvara? Någonstans har väl de som blivit framgångsrika börjat, och ofta har de gjort det i den kommunala musik- och kulturskolan.

Hur uppfattar du din ekonomiska situation, när du också måste köra buss?

– Det här har jag vetat om hela tiden. Det är klart det känns bittert ibland att jag inte kan leva på sången och kunna studera men samtidigt tycker jag också det är kul att göra något helt annat. Jag tycker väldigt mycket om att köra buss. Däremot går det i längden knappast att kombinera med det andra. Målsättningen är att jag ska kunna undervisa och sjunga och sen kanske ha ett deltidsjobb också. För det är ju så, du blir förkyld ibland och du hamnar i svackor. Du kan få knutar på stämbanden. Då är det bra att ha något annat att hänga upp tillvaron på än bara på sången.

– Men visst är det tufft stundtals. Du får lära dig att ta motgångar. Jag brukar säga att det inte är dom som är mest begärade som lever som jag gör, utan det är dom som det inte går att hålla ifrån sången (skratt).

Vilka har varit dina största inspirationskällor?

– Jag måste säga Synnöve Dellquist. Hon undervisar nu på Musikhögskolan i Piteå men hon bodde i Örnsköldsvik när jag bodde där och då var hon min privata sångpedagog. Hon har betytt mycket för mig. Annars har jag inte haft några förebilder på det stora planet. Jag har lyssnat och tagit till mig från flera olika och från olika stilar. Det har inspirerat mig mest.

– För att inte tala om alla körer jag varit med i! D e t har varit oerhört givande.

FAKTA

Namn: Emma Axelsson.

Ålder: 26 år.

Bor: I Solna.

Familj: Sambon Thomas Rönnlund.

Tjänar: "För lite. Eller inte tillräckligt, skulle jag väl kunna säga."

Kör: "Scania H90 och H43 (skratt!). Ja, det är ju bussarna i jobbet. Annars Saab 9-3."

Läser: "Inte så ofta tyvärr, men när jag gör det väljer jag helst biografier."

Ser: "Nu är jag inne i en riktig Discovery-period."

Lyssnar: "Mest på radio. På kommersiella kanaler och gärna på P1. Men också på Linkin Park."

Skrattar: "Ofta!"

Gräter: "Jag är oerhört blödig när jag tittar på filmer, men annars gräter jag sällan."

Älskar: "Positiva människor."

Ogillar: "Människor som inte tar ansvar."